

Rural Development - I Introduction to Rural Development

[Time: Three Hours]

Q.P : 00000071

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper**N. B:- 1) All questions are compulsory.****2) All questions carry equal marks.****3) Figures to the right indicate marks to a sub-question.****4) Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.****Q.1) Attempt any two of the following** **20**

- a) Describe the structure of Panchayatraj system in Maharashtra
- b) State the functions of Grampanchayat
- c) State the functions of Tahasildar

Q.2) Attempt any two of the following **20**

- a) Describe the nature of Indian economy
- b) Explain the problems of agriculture labour
- c) Describe the importance of agricultural allied activities in rural development

Q.3) Attempt any two of the following **20**

- a) State the role of rural infrastructure in rural development
- b) Discuss the source of drinking water in your own words
- c) Describe the various types of rural markets

Q.4) Attempt any two of the following **20**

- a) State the causes of poverty in India
- b) Describe the concept of agrarian crisis
- c) Describe the problems of rural health services

Q.5) Write short notes on any two of the following **20**

- a) Structure of Grampanchayat
- b) Types of transport
- c) Functions of Zila Parishad
- d) Structure of co-operative finance in Maharashtra

(वेळ : तीन तास)

(गुण -१००)

Please check whether you have got the right question paper

सूचना- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

३) उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

२०

अ. महाराष्ट्रातील पंचायतराज व्यवस्थेची रचना स्पष्ट करा

ब. ग्रामपंचायतीची कार्ये सांगा

क. तहसिलदाराची कार्ये सांगा

प्र.2 खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

२०

अ. भारतीय अर्थव्यवस्थेचे स्वरूप विशद करा

ब. शेतमजुरांच्या समस्या स्पष्ट करा

क. शेती जोडव्यवसायाचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व विशद करा

प्र.3 खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

२०

अ. ग्रामीण संरचनात्मक सुविधांची ग्रामीण विकासातील भूमिका स्पष्ट करा

ब. पिण्याच्या पाण्याच्या स्रोतांचे तुमच्या शब्दात वर्णन करा

क. ग्रामीण बाजारपेठेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा

प्र.4 खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

२०

अ. भारतातील दारिद्र्याची कारणे स्पष्ट करा

ब. शेतीतील संकटे ही संकल्पना स्पष्ट करा

क. ग्रामीण आरोग्य सेवेच्या समस्या सांगा

प्र.5 खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा द्या

२०

अ. ग्रामपंचायतीची रचना

ब. वाहतुकीचे प्रकार

क. जिल्हा परिषदेची कार्ये

ड. महाराष्ट्रातील सहकारी वित्तपुरवठ्याची रचना